



**Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Bytów działającego
na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie
za rok 2017**

Informacje ogólne

Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bytów działa na podstawie:

- Uchwały nr XLIX/414/2010 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 29 września 2010 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania
- Zarządzenia Nr 266/2010 Burmistrza Bytowa z dnia 01 grudnia 2010 r. w sprawie powołania "Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Bytów" działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Obowiązek utworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, jako zadania własnego gminy, wynika z Ustawy z dnia 10 czerwca 2010 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 125, poz. 842).

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego działają na podstawie wyżej wymienionej uchwały, Zarządzenia Burmistrza Bytowa oraz porozumień zawartych między Burmistrzem Bytowa, a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie.

Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bytów to grupa dziewięciu specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy na terenie gminy Bytów.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowej Komendy Policji,

- Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej,
- Ochrony Zdrowia,
- organizacji pozarządowej - "Stowarzyszenia Kobiet na Rzecz Kobiet i Rodziny".

W 2017 r. **skład** Zespołu Interdyscyplinarnego **nie uległ zmianie**.

Realizowane działania

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bytów na lata 2016 -2020. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W roku 2017 r. odbyły się cztery posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podczas posiedzeń ustalano m.in. sposób realizacji zadań, w tym związanych z działalnością informacyjną i szkoleniową, analizowano bieżące problemy, ustalano plany działań w przypadku konkretnych rodzin uwikłanych w przemoc, wypracowywano skuteczne strategie współpracy poszczególnych służb. Analizowano również informacje dotyczące realizowanych bądź zrealizowanych już działań.

W październiku 2011 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta”, które precyzuje zadania służb w ramach ww. procedury oraz wskazuje reguły funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych. Procedura „Niebieskie Karty” uruchamiana jest w rodzinach dotkniętych przemocą.

Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez jednego z upoważnionych podmiotów: pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Tabela poniżej przedstawia ilość sporządzonych „Niebieskich Kart – A” przez poszczególne podmioty na przestrzeni czterech lat.

	2014	2015	2016	2017
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A”, w tym:	53	57	50	39
pomoc społeczna	7	4	3	5
policja	40	51	46	30
oświata	5	0	0	2
ochrona zdrowia	0	1	0	1
GKRPA	1	1	1	1

„Niebieska Karta – A” wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”. Zostaje wówczas powołana Grupa Robocza, która interdyscyplinarnie rozwiązuje problemy związane z podejrzeniem wystąpienia przemocy w rodzinie. Wszystkie rodziny zostają objęte działaniami grup roboczych.

- W okresie sprawozdawczym 7 „Niebieskich Kart – A” założono w toku trwania tej samej procedury.
- W 2017 roku powołano 32 grupy robocze w ramach procedury „Niebieskie Karty”. 22 grupy robocze kontynuowały pracę w okresie sprawozdawczym, a powołane były przed okresem sprawozdawczym. Łącznie w 2017 roku działało 54 Grupy Robocze w 52 rodzinach.
- Grupy robocze spotkały się na posiedzeniach 203 razy.
- Łącznie w grupach pracowało 44 przedstawicieli różnych służb.
- Grupy robocze sporządziły: 25 „Niebieskich Kart – C” oraz 25 „Niebieskich Kart – D”.
- W roku 2017 zakończono procedurę "Niebieskie Karty" w 29 przypadkach.

W 19 przypadkach zakończono procedurę w związku z ustaniem przemocy w rodzinie i zrealizowaniem indywidualnego planu pomocy rodzinie, w 10 – w związku ze zdiagnozowaniem innych problemów niż przemoc, co wskazuje na brak zasadności prowadzenia działań w ramach niebieskiej procedury.

- Grupy robocze skierowały wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego wobec 7 osób.
- 8 Niebieskich Kart założono w sytuacji podejrzenia przemocy wobec dzieci.
- Grupy robocze przekazały 3 zawiadomienia do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.
- W okresie od stycznia do grudnia 2017 r. funkcjonowała otwarta grupa edukacyjno – wspierająca dla osób doznających przemocy

Statystyki:

1. *liczba osób doznających przemocy w rodzinie:*
 - kobiety – 52,
 - mężczyźni – 14,
 - dzieci i młodzież do 18 r. ż. – 78;
2. *liczba osób stosujących przemoc w rodzinie:*
 - kobiety – 4,
 - mężczyźni – 52,
 - dzieci i młodzież do 18 r. ż. - 0

W roku sprawozdawczym Zespół Interdyscyplinarny wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej realizował projekt pn. „Rodzina Razem” współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki społecznej oraz budżetu Gminy Bytów. W ramach tego projektu zrealizowano następujące działania:

I. Działania dla rodzin, osób uwikłanych w przemoc domową:

1. Warsztaty „Jak opanować złość zanim ona opanuje Ciebie?”: (16.08.2017 r. - 05.09.2017 r.)

Cykl zajęć warsztatowych ukończyło 11 osób. Podczas warsztatów uczestnicy poznali definicję złości. Zapoznali się również z różnymi technikami, które umożliwiają obniżanie poziomu złości. Mieli możliwość przećwiczenia tych technik. Jednym z zagadnień była również nauka bycia asertywnym. Wiedza i umiejętności przekazane podczas warsztatów miały pomóc uczestnikom w radzeniu sobie ze złością bez odwoływania się do agresywnych zachowań.

2. Warsztaty „Rodzina Razem”: (20.09.2017 r. – 10.11.2017 r.)

Zrealizowano 8 spotkań dla rodziców o charakterze edukacyjnym oraz 8 spotkań dla rodziców z dziećmi, podczas których uczono, modelowano i zachęcano rodziców do wspólnych, kreatywnych i rozwijających zabaw z dziećmi. W warsztatach wzięło udział 8 rodzin, tj. 11 rodziców i 18 dzieci. Zajęcia stworzyły rodzicom warunki do nabycia umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania rodziny, wychowania dzieci, radzenia sobie z trudami życia oraz nauczyły konstruktywnych sposobów spędzania czasu wolnego w rodzinie. Inspirowały do zmiany zachowań i postaw rodziców, zwiększyły motywację do aktywności, stworzyły możliwości ćwiczenia nowych, konstruktywnych, pozbawionych przemocy metod wychowawczych

3. Indywidualne konsultacje pedagogiczne: (18.09.2017 r. – 20.11.2017 r.)

16 godzinnych konsultacji, z których skorzystało 6 rodziców w różnym wymiarze godzin – od 2 do 4 godz. na osobę. Tematyka konsultacji była dostosowana do potrzeb uczestników. Dzięki konsultacjom osoby te miały okazję poznać konstruktywne, pozbawione przemocy metody wychowawcze. Uczestnicy konsultacji pedagogicznych mieli również możliwość modyfikowania niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań wobec dzieci bez stosowania różnych form przemocy.

4. Indywidualne konsultacje psychologiczne: (20.10.2017 r. – 01.12.2017 r.)

16 godzinnych konsultacji, z których skorzystało 5 osób doświadczających przemocy w różnym wymiarze godzin – od 1 do 6 godz. na osobę. Celem tych konsultacji było motywowanie osób do wprowadzania konstruktywnych zmian służących uwolnieniu się od przemocy i wspieranie ich w tym procesie. Uczestnicy otrzymali również informacje o możliwościach uzyskania pomocy prawnej oraz terapeutycznej.

5. Warsztaty „Bez klapsa”: (07.11.2017 r. – 12.12.2017 r.)

Cykl sześciu spotkań, które ukończyło 9 osób. Celem tych zajęć było pokazanie rodzicom jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice. Uczestnictwo w warsztatach dało rodzicom możliwość podniesienia swoich kompetencji wychowawczych. W programie zajęć znalazły się zagadnienia związane z rozpoznawaniem uczuć, radzeniem sobie w sytuacjach trudnych. Uczestnicy poznali nowe metody wychowawcze sprzyjające budowaniu i podtrzymywaniu pozytywnych relacji z dzieckiem, opartych na szacunku i miłości rodzicielskiej.

6. Grupa wsparcia: (27.07.2017 r. – 21.12.2017 r.)

26 spotkań o tematyce edukacyjno – wspierającej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Uczestniczyło w nich łącznie 10 osób, w tym 6 osób systematycznie. Grupa miała charakter

otwarty. Podczas spotkań poruszane były tematy związane z mechanizmami przemocy w rodzinie, konsekwencjami psychologicznymi wynikającymi z doświadczania przemocy domowej, strategii wykorzystywanych przez osoby stosujące przemoc. Uczestnicy otrzymali wiedzę na temat procedury „Niebieskie Karty” i instytucji, w których mogą skorzystać z pomocy prawnej i psychologicznej. Doraźnie konstruowano wraz klientami plany bezpieczeństwa.

II. Działania na rzecz instytucji pomocowych:

1. Szkolenie pn. „Diagnoza i pomoc dzieciom krzywdzonym”, które odbyło się w dniach: 09.10.2017 r. i 30.10.2017 r. W szkoleniach wzięło udział 18 przedstawicieli służb działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m.in. członkowie grup roboczych oraz 13 nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych – łącznie 31 osób. Celem tych szkoleń było nabycie bądź zwiększenie wiedzy w zakresie konstruktywnego i skutecznego przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci.

2. Spotkania coachingowo – superwizyjne: (13.09.2017 r. – 13.12.2017 r.)

Przeprowadzono łącznie 30 spotkań, z których skorzystało 22 członków grup roboczych realizujących procedurę „Niebieskie Karty” w rodzinach z dziećmi. Rolą konsultanta było stworzenie obiektywnej perspektywy na konkretny przypadek procedury „NK” oraz dzielenie się informacją zwrotną. Celem tych spotkań było wydobycie mocnych stron członków grup, a także ułatwienie im bardziej efektywnego funkcjonowania w zespole. W trakcie spotkań członkowie grup roboczych uzyskali również pomoc w omijaniu osobistych barier i ograniczeń.

III. Promocja projektu zrealizowana poprzez:

1. Przygotowanie, druk i rozpowszechnianie ulotek (VI I– IX 2017 r.).
2. Artykuły w lokalnej prasie (VIII, X, XI, XII 2017 r.).
3. Informacje na stronach www MOPS i UM (VII – XII 2017 r.).

Kampania informacyjna skierowana była do społeczności lokalnej Gminy Bytów, w tym do osób uwikłanych w przemoc domową i zagrożonych przemocą oraz do osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem takim rodzinom. Dzięki kampanii społeczność lokalna uzyskała obszerne informacje na temat przemocy w rodzinie oraz wykaz instytucji/podmiotów oferujących wsparcie dla osób doznających przemocy z terenu naszej Gminy.

Realizacja działań projektowych skierowanych do rodzin i osób uwikłanych w przemoc pozwoliła m.in. uczestnikom na wzrost umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, w tym opiekuńczo – wychowawczych, a także w sytuacji doświadczania przemocy domowej. Wzrosła umiejętność konstruktywnego budowania i pielęgnowania relacji rodzinnych oraz twórczego, rodzinnego spędzania czasu wolnego. Szkolenia i spotkania coachingowo – superwizyjne zwiększyły skuteczność działań służb zajmujących się interwencją i pomocą w rodzinach uwikłanych w przemoc. Zwiększyła się również ich wiedza i umiejętności w zakresie diagnozy, prowadzenia rozmowy i pomocy dziecku krzywdzonemu. Dzięki kampanii informacyjnej zwiększono dostęp do informacji nt. przemocy i oferty wsparcia dla mieszkańców gminy Bytów.

Analiza budżetu

W 2017 r. na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie Zespół Interdyscyplinarny dysponował łącznie kwotą: **45 403 zł, z tego:**

- z dotacji celowej - 24.652,06 zł
- ze środków budżetu gminy - 20.750,94 zł

a)	wynagrodzenia i pochodne:		<u>5.732,26</u>
	- 4010 wynagrodzenia osobowe – dotacja celowe	-	2.751,00
	- 4110 składki na ubezpieczenie społeczne – dotacja celowe	-	473,85
	- 4120 składki na Fundusz Pracy – dotacja celowe	-	67,41
	- 4170 wynagrodzenia bezosobowe – dotacja celowe	-	640,00
	- 4170 wynagrodzenia bezosobowe – budżet gminy	-	1.800,00

b)	wydatki rzeczowe:		<u>39.670,74</u>
	- 4210 zakup materiałów i wyposażenia – dotacja celowe	-	10.718,20
	- 4210 zakup materiałów i wyposażenia – budżet gminy	-	2.260,00
	- 4300 zakup usług – dotacja celowe	-	10.001,60
	- 4300 zakup usług – budżet gminy	-	16.146,15
	- 4360 opłaty z tyt. zakupu usług telekomunikacyjnych - budżet gminy	-	544,79

Podsumowanie

Działania realizowane w 2017 r. przez Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bytów zbieżne były z celami szczegółowymi Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bytów na lata 2016-2020. Stanowiły także odpowiedź na lokalne potrzeby, które zdiagnozowano m.in. w trakcie

prowadzenia procedur „Niebieskie Karty”. Dzięki skoordynowanemu działaniu instytucji oraz wsparciu finansowemu zarówno Gminy Bytów, jak i Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oferta pomocowa Gminy Bytów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w roku 2017 była urozmaicona i adekwatna do potrzeb. Podjęto szereg działań, takich jak: działania edukacyjne, wspierające, poradnictwo pedagogiczne i psychologiczne oraz zwiększono dostęp do informacji nt. przemocy i oferty wsparcia dla mieszkańców gminy Bytów. Dofinansowanie ze środków rządowych w ramach projektu „Rodzina Razem” dało możliwość uzupełnienia działań realizowanych już w Gminie Bytów. Dzięki takiemu uzupełnieniu oferty pomocowej osoby doznające bądź zagrożone przemocą w rodzinie uzyskały profesjonalną pomoc w takim zakresie w jakim tego potrzebowały. Profesjonaliści uwzględnili indywidualne potrzeby w/w osób, co zwiększyło szanse na uzyskanie trwałych i konstruktywnych zmian w życiu całych rodzin. Działania objęte dofinansowaniem skierowane do przedstawicieli służb przeciwdziałających przemocy w rodzinie miały duży wpływ na podniesienie jakości pracy członków grup roboczych i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Członkowie grup roboczych, nauczyciele i pedagodzy szkolni zwiększyli swoją wiedzę w zakresie konstruktywnego i skutecznego przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci. Kampania medialna pozwoliła na poruszenie tematu przemocy wśród licznej grupy odbiorców, dzięki czemu zwiększyła się świadomość mieszkańców w w/w obszarze.

Zespół Interdyscyplinarny planuje od stycznia 2018 roku kontynuację funkcjonowania otwartej grupy edukacyjno – wspierającej dla osób doznających przemocy w rodzinie, jako stałego elementu oferty pomocowej.

Wskazana jest kontynuacja działań szkoleniowych, w tym umożliwienie przedstawicielom służb doskonalenia kompetencji miękkich, m.in. umiejętności psychologicznych z zakresu komunikacji interpersonalnej, umiejętności motywowania do zmiany. Wskazane jest także aktualizowanie wiedzy z zakresu procedur interwencyjnych, przepisów prawnych. Powyższe zwiększy prawdopodobieństwo tego, że przedstawiciele służb zaangażowanych w prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” będą realizowali swoje obowiązki na wysokim poziomie, a osoby uwikłane w przemoc skorzystają z dostępnej w Gminie Bytów oferty pomocowej.